

Juli/Augustus 2019

Programma
Diaconaal Centrum

Pauluskerk

Homo economicus bestaat niet

door Dick Couvé

Een prachtig, ontroerend filmpje op YouTube. Een 59 jaar oude chimpansee-dame ligt op sterven, op een bedje van stro in een van de nachthokken van Burgers' Zoo in Arnhem. Mama, want zo heet de chimpansee-dame, is de matriarch van de grote groep chimpansees in de dierentuin. Jan van Hooff, hoogleraar biologie, die haar al heel lang kent en al die tijd met haar is opgetrokken, bezoekt haar om persoonlijk van haar afscheid te nemen. Het hok van een chimpansee binnentreden is in normale gevallen risicovol. Chimpansees zijn kleiner dan mensen, maar zeker twee keer zo sterk. Maar die twee kennen elkaar en vertrouwen elkaar. Als zij merkt, dat iemand haar hok binnentreedt richt zij haar hoofd op, herkent de man die is binnengekomen. Een brede lach verschijnt op haar gezicht, ondanks haar ziekte. Heel breed. Chimpansees lachen veel breder dan mensen. Een lach van herkenning en blijdschap. Uiteindelijk slaat ze een van haar lange armen om zijn nek en geeft met haar hand zachte klopjes in die nek. Iets van bemoediging, troost en fijn, dat we elkaar nog een keer zien. Ik, stadsmens, werd enorm getroffen door het filmpje. En was, eerlijk gezegd, ook zeer verwonderd. Is zoiets mogelijk bij dieren en was zoiets mogelijk tussen een dier en een mens?

Dit bijzondere moment van herkenning, troost en waardering staat beschreven in een boek van de primatoloog Frans de Waal: "Mama's laatste omhelzing. Over emoties bij dieren en wat zij zeggen over onszelf". Een prachtig boek, vind ik, waarin de Waal naar mijn idee op een overtuigende en heldere manier laat zien, dat dieren volop over emoties beschikken. Nu ik dit zo opschrijf, denk ik: vind je dat dan zo vreemd? Nee. En toch. Velen van ons, mensen, zijn opgevoed met het idee, dat het met de geestelijke en emotionele kwaliteiten van dieren nogal behelpen is geblazen. In ieder geval zijn zij in die opzichten verre de mindere van mensen. Een dier is een soort machientje, dat reageert op prikkels, dat wordt aangedreven door instinct en dat alles doet om zelf te overleven. Wie dit boek leest, wordt van dat soort gedachten voorgoed genezen, denk ik.

"Alles wat mensen doen, moet antecedenten of parallellen hebben in andere soorten", schrijft De Waal. Op de een of andere manier is zijn boek een enorm hoopvol boek, als het gaat om de dieren. Maar vooral ook als het gaat om mensen. Ons mensen is dus niets "dierlijks" vreemd. Sterker, sinds Darwin weten we, dat ook wij mensen, als loot aan de stam van de primaten, "gewoon" dieren

Overwin het kwade door het goede

zijn. De Waal laat op alle mogelijke manieren zien, dat dieren door en door sociale wezens zijn. In staat tot samenwerking, tot empathie, tot verzoening. “De gangbare instelling van de menselijke primaat is bijzonder sociaal. (...) Alles in je eentje doen heeft nooit goed gewerkt bij ons”, schrijft De Waal. Zulke zinnen stellen enorme vragen bij de beelden die wij mensen over onszelf en over elkaar hebben en die we – vaak kritiekloos – aan elkaar overdragen, ook van generatie op generatie. Het hele verhaal van ons mensen als “homo economicus” bijvoorbeeld. Wij mensen zouden vooral calculerende, rationele wezens zijn, die in alles wat wij doen uit zijn op materieel voordeel en eigenbelang. Zoals dat idiote en maatschappij-ontwrichtende idee, dat wij mensen alleen maar tot nog hogere prestaties te bewegen zouden zijn, als ons de worst van een nog hoger salaris of een nog hogere bonus wordt voorgehouden. Lees het boek van De Waal, zou ik zeggen, en je bent voorgoed genezen van dat soort geest en lichaam en maatschappij dodende ideeën.

Hoe praten wij eigenlijk over onszelf en wat praten wij elkaar aan? Steeds meer kom ik erachter hoe belangrijk de verhalen

zijn, die wij mensen aan elkaar vertellen en voorhouden over onszelf en over elkaar. Zij bepalen in belangrijke mate hoe wij ons gedragen en hoe wij met elkaar omgaan. Zien wij onszelf als individu, als homo economicus, als zondig, geneigd tot alle kwaad en niet in staat tot enig goed, als in de kern zelfzuchtig. Of zitten wij menselijke primaten eigenlijk heel anders in elkaar? Zijn wij door en door sociale wezens, heel goed in staat tot empathie en veel eerder geneigd tot sympathie dan tot eigenbelang en heel goed in staat tot enig goed. Ik houd het steeds meer op het laatste, zeker na jaren van betrokken zijn bij het werk van de Pauluskerk. Dat betekent in menig opzicht afscheid nemen van wat ik heb geleerd van mijn ouders en grootouders, van de christelijke traditie, van de westerse filosofie. Volgens Hans Achterhuis heb je zoiets als “performatief taalgebruik”. Dat betekent, dat de taal die wij gebruiken een veranderend effect kan hebben op onszelf en op anderen. Laten we dus vooral over onszelf praten als in staat tot het goede, als sociaal, als in staat tot samenwerking, als in staat elkaar te bouwen. En dan niet omdat dat wensdenken is, maar de realiteit.

Van maandag 22 juli t/m zondag 1 september: ZOMERROOSTER!

De Pauluskerk gaat deze zomer niet dicht, maar we draaien zes weken lang, van maandag 22 juli tot en met zondag 1 september, een zomerrooster. De Pauluskerk is dan uitsluitend van maandag t/m vrijdag tussen 10:00-16:00 uur geopend. In het weekend is de kerk gesloten. Er zijn in deze periode geen activiteiten. Vanwege de vakanties is er beperkt hulpverlening aanwezig. De werkprojecten en andere vormen van dienstverlening zijn gesloten. De lunchroom is gewoon open, behalve van 5 t/m 23 augustus.

Op vrijdag 30 augustus is de Pauluskerk gesloten! (i.v.m. grote schoonmaak)

Let op: op zondag 1 september vindt wel de eerste kerkdienst plaats, om 10.30 uur. De eerste ‘gewone’ dag is op maandag 2 september.

<i>Kerkdiensten</i>	Zondag 7 juli Voorganger ds. Dick Couvée	10.30 uur
	Zondag 1 september Voorganger ds. Dick Couvée	10.30 uur
	Zondag 8 september Stiltedienst o.l.v. Huub de Weerd	10.30 uur
	Vrijdagavond 5, 12 en 19 juli (na zomerstop: 6 september) Avondgebed, o.l.v. voorgangers uit de pastoraatsgroep	20.00 uur
<i>Open Huis</i>	Iedere dag De Pauluskerk biedt ondersteuning en begeleiding aan mensen die daaraan behoefte hebben en vaak nergens anders terecht kunnen. Iedereen is welkom voor een kop koffie of thee en een lekkere boterham.	09:00 - 16:30 en 17:30 - 21:00 uur
<i>Welkomstbalie (bij de ingang)</i>	Iedere werkdag Vrijwilligers van het Welkom helpen met vragen, afspraken en informatie.	09:00 - 16:30 uur
<i>Kerkcafé</i>	Maandag t/m vrijdag	12:00 - 13:00 uur
<i>Eethuis</i>	Iedere doordeweekse dag (maandag t/m vrijdag)	17:00 - 18:00 uur
<i>Lunchroom</i>	Maandag t/m vrijdag ...én op zaterdag! In de lunchroom kan iedereen terecht voor koffie, thee en een lekkere lunch.	09:00 - 16:00 uur 10:00 - 15:00 uur
<i>Fietsenwerkplaats</i>	Maandag, woensdag en vrijdag Voor alle kleine reparaties aan de fiets.	10:00 - 15:00 uur
<i>Kledinghuis</i>	Iedere dinsdag, donderdag en vrijdag Kleding te koop voor een klein prijsje.	09:00 - 16:00 uur
<i>Voedseltuin</i>	Elke dinsdagochtend (Keileweg 8) Bezoekers van de Pauluskerk kunnen in april, mei en juni meewerken in de voedseltuin aan de Keileweg, waar zij biologische groenten kweken voor de cliënten van de Voedselbank.	09:30-12:30 uur
<i>Kapper</i>	Elke woensdagochtend Gratis knipbeurt. Vooraf inschrijven bij het Welkom.	10:00 - 12:30 uur
<i>Naaiatelier</i>	Het naaiatelier is om de week open: Woensdag 3 en 17 juli (na zomerstop: 4 september) Laat je kleding verstellen of maak mooie nieuwe dingen van (gebruikte) stoffen.	13:30 - 16:00 uur
<i>Taallessen</i>	Maandag en dinsdag: Nederlands (beginners en gevorderden) Woensdag: Engels Donderdag: Nederlands (beginners en gevorderden), Spaans Let op: t/m 10 juli zijn er geen Spaanse lessen!	voor tijden: kijk op de website
<i>Open Atelier</i>	Maandag en donderdag Maandag met Marcha van den Hurk en donderdag met Ilse van der Laan.	13:30 - 16:30 uur
<i>Schrijverscafé</i>	Iedere woensdag met Lies van Bommel	11:00 - 12:00 uur
<i>Gitaarles</i>	Iedere dinsdag Jaime Nanoha geeft gitaarles aan iedereen die graag gitaar wil leren spelen of dit al (een beetje) kan. Er zijn gitaren aanwezig. Gratis toegang.	19:00 - 20:30 uur

<i>Zanggroep</i>	Elke woensdagmiddag Ed Versloot zingt met ons pop, rock en ballads in 't Engels en Nederlands, en Hollandse liedjes. Iedereen kan meedoen en een liedje meebrengen.	14:00 - 15:30 uur
<i>Percussieles</i>	Iedere woensdag Adrian geeft percussielessen aan iedereen die dit leuk vindt. Er zijn trommels aanwezig. Toegang is gratis.	19:00 - 20:30 uur
<i>Pianoles voor beginners</i>	Iedere vrijdag Ivana Kovač geeft pianolessen aan bezoekers en medewerkers van de Pauluskerk. Beginnersniveau (je hoeft geen noten te kunnen lezen). Voertaal is 'simpel Engels'. Meld je aan bij Marga: margabaas@pauluskerkrotterdam.nl	12:30 - 13:30 uur
<i>Mindfulness</i>	In het Stiltecentrum, donderdag 18 juli (4 en 11 juli niet) Mindfulness betekent: je aandacht richten op hetgeen er nu is, zonder erover te oordelen. Iedereen is welkom! Dit is de laatste les mindfulness vóór de zomerperiode.	13:00 - 14:30 uur
<i>Yogales</i>	Iedere vrijdag in het Stiltecentrum	09:30 - 10:30 uur

Tweede Rotterdamse Daklozendag

Maandag 16 september, vanaf 14:00 uur in de Pauluskerk

De Tweede Rotterdamse Daklozendag wordt een dag vol verrassingen en verhalen. Met inzichten en ervaringen van onderzoekers, professionals en dakloze mensen zelf. We zetten de schijnwerpers op al die mensen die door de vangnetten heen vallen en voor wie opvang en hulp buiten bereik is.

Het inhoudelijk programma vindt plaats van 14:00 tot 17:00 uur, de borrel begint om 17:00 uur.

Aanmelden kan via www.pauluskerkrotterdam.nl. Klik op de button 'Daklozendag 2019'.

De vaste roosters van de verschillende spreekuren zijn te vinden op onze website:

www.pauluskerkrotterdam.nl/ik-heb-hulp-nodig/

Pauluskerk Rotterdam • Mauritsweg 20 • 3012 JR Rotterdam

kosterij, tel. (010) 411 81 32 • secretariaat (bij Samen 010), tel. (010) 466 67 22

info@pauluskerkrotterdam.nl • www.pauluskerkrotterdam.nl

IBAN: NL36 TRIO 0338 7521 02, t.n.v. Stichting Diaconaal Centrum Pauluskerk